

Evlilik Beklentisi Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

The Marriage Expectation Scale: A Study of Validity and Reliability

F. Selda ÖZ SOYSAL*, Aslı UZ BAŞ**, Ferda AYSAN***

Öz: Bu araştırmanın amacı, Jones ve Nelson (1996) tarafından geliştirilen “Evlilik Beklentisi Ölçeği”ni Türkçeye uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizlerini yapmaktır. Araştırmaya Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören toplam 440 üniversite öğrencisi katılmıştır. Öncelikle ölçeğin dil geçerliliği incelenmiş ve dil geçerlilik katsayısı .98 olarak bulunmuştur. Daha sonra geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .93, test-tekrar test güvenirlik katsayısı ise .97 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tek faktörlü yapısı doğrulayıcı faktör analizi yöntemiyle test edilmiştir. Araştırma sonuçları, ölçeğin tek faktörlü yapısının doğrulandığını ve evlilik beklentilerini ölçmede kullanılabilceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik beklentisi ölçeği, uyarlama çalışması, üniversite öğrencileri, doğrulayıcı faktör analizi

Abstract: The purpose of this study is to adapt the “Marital Expectation Scale” developed by Jones and Nelson (1996) into Turkish and to conduct the validity and reliability analysis. The research has been conducted on 440 university students from Faculty of Education in Dokuz Eylül University. First of all, the language validity of the scale has been analyzed and language validity coefficient has been found as .98. Internal consistency coefficient has been calculated as .93 and test-retest reliability coefficient has been calculated as .97. Single-factor structure of scale has been tested via confirmatory factor analysis. The results of the research point out that the single-factor structure of scale has been confirmed and can be used in measuring marital expectations.

Keywords: Marital expectation scale, study of adoption, university student, confirmatory factor analysis

Giriş

Evlilik insan hayatında en önemli olaylardan birisidir. Ayrıca, insanların hayatlarında en önemli hedeflerinden birisi mutlu bir evliliğe ulaşmaktır (Waite ve Gallagher, 2000). Kadın ve erkeklerin %84 ‘ü hayatları boyunca bir kez evlenmektedir (Popenoe ve Whitehead, 2004). Buna rağmen son yıllarda özellikle Batı ülkelerinde ve Türkiye’de boşanma oranlarında artış dikkat çekmektedir (Çelen, 2011). İlk evlilikte görülen boşanmaların, evliliğin ilk beş yılında % 50 oranında ikinci evlilikte ise daha da artarak %60 oranında olduğu görülmektedir (Bramlett ve Mosher, 2001; U.S. Bureau of the Census, 2001; Teachman, Tedrow ve Crowder, 2000; TÜİK, 2012). Alan yazında, evlilikte yaşanan sıkıntıların ve boşanmaların çocuk, yetişkin ve toplum üzerinde kişisel ve sosyal yönden olumsuz etkileri olduğu görülmektedir (Amato, 2000; Amato ve Cheadle, 2005; Gardiner, Giese ve Parrott, 2004; Waite ve Gallagher, 2000; Wilson, 2005).

Larson (1988), boşanma oranlarındaki yüksekliğin nedeninin bireylerin evliliklerinde yaşadıkları doyumsuzluklar olduğunu ve bu doyumsuzlukların da gerçekçi olmayan beklentilerden kaynaklandığını belirtmiştir. Bireylerin, eşlerinden arkadaşlık, anne-babalık ve cinsel partnerlik gibi birçok beklentisi vardır. Bununla birlikte evlilik ilişkisinin boyutları olan samimiyet, eşitlik ve uyumla ilgili kötümser, idealist ve gerçekçi beklentiler de yer almaktadır

*Öğr. Gör. Dr. Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, İzmir-Türkiye.

**Doç. Dr. Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, İzmir-Türkiye. e-posta:asliuzbas@gmail.com

***Prof. Dr. Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, İzmir-Türkiye. e-posta:aysanferda@gmail.com

(Jones ve Nelson, 1996). Araştırmalar, evliliğe ilişkin yüksek beklentileri karşılamanın zor olduğunu ve karşılanmadığı zaman ise çoğunlukla mutsuzluğa neden olduğunu göstermektedir (McNulty ve Karney, 2002). Aynı zamanda bu beklentilerin fazla idealist olması, evlilikte hayal kırıklıklarına ve evlilik ilişkisinde sıkıntılara yol açmaktadır (Epstein ve Eidelson, 1982; Larson, 1988). Evliliğe yönelik beklentiler, geçmiş yaşantılara dayalı olarak ilişkiler hakkında bilişsel bir şemayı oluşturur. İlişkiler hakkındaki beklentiler, kişisel ilişkilerdeki davranışlara ve bu ilişkilere yönelik algılara ilişkin önemli bilişlerdir. Kişiler evlilik yaşamı hakkındaki beklentilerini bir partnerle kişisel ilişkileri aracılığıyla, kendi ebeveynlerini gözlemleyerek ya da evlilik sürecinde olan diğer kişileri gözlemleyerek biçimlendirebilirler (Riggio ve Weiser, 2008). Çocuklar kendi ebeveynlerinin ilişkilerindeki mutsuzluklarına tanık olsalar bile olumlu bir evlilik ilişkisi arayarak "bu benim başıma gelmez " diye düşünerek evlilikle ilgili gerçekleri inkar edebilirler (Jones ve Nelson, 1996). Dolayısıyla, evlilikle ilgili idealist beklentiler sergilerler. Wallerstein'in (1987) on yıllık boylamsal çalışması katılımcıların ebeveynlerinin boşanmalarına tanık olmasına rağmen, romantik aşka inandıklarını belirtmiştir. Diğer yandan bireyler, ailelerinin ilişkilerinde çatışmalara tanık oldukları zaman gelecekteki evlilik ya da flört ilişkilerinden kaçınma eğiliminde olabilirler (Markland ve Nelson, 1993). Bu durumda, bireyler evlilikle ilgili kötümser beklentilere sahip olabilirler (Jones ve Nelson, 1996).

Boyer ve Pennington (2001), parçalanmış aileden gelen ve anne babası birlikte olan öğrencilerin evlilik beklentilerini karşılaştırmıştır. Anne ve babası birlikte olanların evlilik beklentilerinin daha olumlu olduğunu, buna karşın anne ve babası boşanmış olanların romantik ilişkilere yönelik olumsuz beklentilere sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Jones ve Nelson (1996), anne ve babası birlikte olan ve anne babası boşanmış olan, 17-20 yaş aralığındaki toplam 307 üniversite öğrencisinin (220 kız, 87 erkek öğrenci) evlilik beklentileri ile aile yapıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın sonucunda; anne ve babası boşanmış olan gençlerle, anne ve babası birlikte olan gençlerin evlilik beklentileri arasında önemli düzeyde bir fark bulunamamıştır. Ayrıca, evlilikle ilgili gerçekçi olmayan idealist beklentilerin, romantizmle ilgili beklentilerin fazla olmasından kaynaklandığını belirlemiştir.

Larsen, Harding ve Klein (2011), toplam 814 (275 erkek, 539 kız) üniversite öğrencisi ile yürütmüş oldukları araştırma sonucunda erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre evlilik beklentilerinin daha iyimser olduğunu aynı zamanda anne ve babası birlikte olan öğrencilerin, anne babası boşanmış olan öğrencilere göre evlilik beklentilerinin de daha iyimser olduğunu belirlemiştir.

Cinsiyet ile evlilik beklentisi arasındaki ilişkiyi inceleyen bazı araştırma sonuçları; kız öğrencilerin evlilik beklentilerinin erkek öğrencilere göre daha iyimser olduğunu ortaya koymuşlardır (Bruce, Flora ve Stacey, 2004; Willett, 2009). Diğer bir yandan bazı araştırmaların sonuçlarına göre ise kız ve erkek öğrenciler arasında önemli düzeyde farklılık olmadığı belirtilmektedir (Jones ve Nelson, 1996; Larson, Benson, Wilson ve Medora, 1998).

Evlilik beklentisi üzerinde en önemli etkiye sahip olan bir diğer faktör ise yaştır (Park, 2012). Birçok ergen gelecekte evlenmeyi beklemekte ve yaşları ilerledikçe bu beklenti daha fazla artmaktadır (Gassanov, Nicholson ve Koch-Turner, 2008). Genç yetişkinlik yıllarında çift davranışları yeni form kazanmakta ve evlilik en önemli yaşam amaçlarından biri haline gelmektedir (Kaufman, 2005). Yapılan son araştırmalar evlilik için ideal yaşın genç yetişkinlik döneminin görülmeye başladığı ortalama olarak 20 ile 25 yaşları arasında olduğunu göstermektedir (Plotnick, 2007). Bu yaş dönemi üniversite yıllarına denk gelmektedir. Türkiye'de üniversite öğrencilerinin eş seçimi konusunda yapılan çalışmalar incelendiğinde, evlenecek eşte aranan kişilik özellikleri (Bacanlı, 2001; Bugay ve Tezer, 2008; Ekşi, 2005; Kekik, 2011; Özgüven, 2001; Yıldırım, 2007), fiziksel özellikler (Bacanlı, 2001; Bugay ve Tezer, 2008; Kekik, 2011), manevi değerler (Ondaş, 2007), dini inançlar (Durmazkul, 1991; Özgüven, 2001) ile evlenme yaşı (Ceylan, 1994; Ondaş, 2007), evlenecekleri eşin kimler tarafından seçileceği (Ceylan, 1994; Ondaş, 2007; Özgüven, 2001) konularında araştırmalar yapıldığı görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin evlilik beklentilerini Türkiye'de inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Aynı zamanda son yıllarda yut dışında evlilik ve evlilik

öncesi psikolojik danışma ile ilişkilerdeki inançları inceleyen çalışmaların, genç yetişkinlerde evlilikle ilgili gerçekçi olmayan beklentileri araştırdığı görülmektedir (Hawkins, Carroll, Doherty ve Willoughby, 2004; Johnson, 2009; Segrin ve Nabi, 2002; Sharp ve Ganong, 2000). Türkiye’de evlilik beklentilerini inceleyen araştırmaların yetersizliği ve herhangi bir ölçme aracının olmaması göz önüne alınarak Türk literatürüne bu konuda bir ölçme aracının kazandırılması önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, Jones ve Nelson (1996) tarafından geliştirilen “Evlilik Beklentisi Ölçeği”ni Türkçeye uyarlanması ve geçerlik, güvenirlik çalışmaları yapılarak konu ile ilgili Türkiye’de yapılacak araştırmalarda kullanılmak üzere bir ölçme aracı kazandırılması hedeflenmektedir.

Yöntem

Çalışma grubu

Çalışmanın katılımcıları 2012- 2013 eğitim ve öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nin çeşitli bölümlerine devam eden öğrencilerdir. Çalışmaya katılan 440 öğrencilerinin %64’ü kız (n= 282) ve %36’sı erkek (n= 158) öğrencidir. Öğrencilerin sınıf dağılımı %16’sı 1. sınıf (n= 70), %22,3’si 2. sınıf (n= 98) ve %27.7’si 3. sınıf (n=122) ve %34’ü 4. sınıf (n=150) öğrencisidir. Katılımcıların yaşları 18 ile 25 arasında yaşları değişmektedir.

Veri toplama araçları

Evlilik Beklentisi Ölçeği (Marriage Expectation Scale): Evliliğe yönelik beklentileri ölçmek amacıyla Jones ve Nelson (1996) tarafından geliştirilmiştir. 40 maddelik, 5’li likert tipi tek boyutlu bir ölçektir. Evlilikte samimiyet, eşitlik ve uyumluluk ilgili beklentiler ölçülmektedir. Samimiyeti ölçen maddeler; iletişim, duygusal yakınlık ve cinsel ilişki ile ilgilidir. Eşitliği ölçen maddeler; ev işleri, aile, arkadaşlık ve çocuk bakımı kapsayan maddelerdir. Uyumluluğu ölçen maddeler; evleneceği kişinin kişilik ve fiziksel özellikleri ile ilgilidir (Jones ve Nelson,1996).

Ölçekten alınacak düşük puan evlilikle ilgili kötümser beklentiyi, yüksek puan idealist beklentiyi, ortalama puan ise gerçekçi bir beklentiyi işaret etmektedir. Ölçekten alınacak en düşük puan 40 en yüksek puan ise 120’dir. Sıfır ile 85 puan aralığı kötümser, 86-96 puan aralığı gerçekçi, 97-120 puan aralığı idealist beklenti olarak sınıflandırılmıştır (Jones ve Nelson 1996). Jones ve Nelson tarafından yapılan ölçeğin geliştirme çalışmalarında test tekrar test güvenirlik katsayısı .80, iç tutarlılığını belirlemek için hesaplanan Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise .79 olarak bulunmuştur. Aynı zamanda Jones ve Nelson ölçeğin benzer ölçekler geçerliğine ilişkin çalışmalarında Dean Romantizm Ölçeği (Dean Romantizm Scale) ile ve Aşk Tutum Ölçeği (Love Attitude Scale) ölçekleriyle ilişkisini incelemiştir. Ölçeğin, Dean Romantizm Ölçeği ($r=.79$) ve Aşk Tutum Ölçeği ($r=.80$) ile arasında yüksek düzeyde pozitif korelasyon olduğunu bulunmuştur (Jones ve Nelson,1996).

Kişisel bilgi formu: Öğrencilerin yaş, cinsiyet ve sınıflarına ilişkin bilgiler araştırmacılar tarafından tasarlanmış bir kişisel bilgi formu ile toplanmıştır.

İşlem

Araştırma öncesinde, “Evlilik Beklentisi Ölçeği”ni geliştiren Jones ve Nelson’dan (1996), Türkçe uyarlama çalışması için izin alınmıştır. İlk önce ölçek, araştırmacılar tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Daha sonra bu çeviriler hem Türkçe hem de İngilizce diline hâkim olan Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanından an en az doktora derecesine sahip üç öğretim üyesi tarafından tekrar incelenmiştir. Öğretim üyelerinin geribildirimleri doğrultusunda ölçek maddeleri üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Daha sonra ölçek yeniden değerlendirilmek üzere, tekrar bu öğretim üyelerine gönderilmiştir. Öğretim üyelerinin, ölçekle ilgili son değerlendirmelerindeki uyumu göz önüne alınarak son şekli verilmiştir. Evlilik Beklentisi Ölçeği’nin dil geçerliğini belirlemek amacıyla Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İngilizce öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinden 48 kişilik gruba ölçeğin orijinal formu ve Türkçeye uyarlanmış formu 3 hafta arayla uygulanmıştır.

Öğrenciler araştırmanın hedefi ve gönüllü katılım konusunda bilgilendirilmişlerdir. Öğrencilerin tümü çalışmaya katılmaya gönüllü olmuşlardır. Öğrencilerin ölçekleri tamamlaması 35 ile 40 dakika arası sürmüştür. Veri toplama işlemi araştırmacılar tarafından yürütülmüştür.

Verilerin analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğine ilişkin kanıt elde etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi ile model veri uyumu incelenirken ki-kare (χ^2), χ^2/sd , RMSEA, RMR, GFI, AGFI, CFI gibi uyum ve hata istatistikleri kullanılmaktadır. Hesaplanan istatistiklerden χ^2/sd değerinin 5'ten küçük olması, GFI ve AGFI değerlerinin 0.90'dan büyük olması, RMR ve RMSEA değerlerinin 0.05'den küçük çıkması model veri uyumunun mükemmel olduğunu göstermektedir (Jöreskog ve Sörbom 1993; Marsh ve Hocevar 1988). Bununla birlikte GFI değerinin 0.85'ten, AGFI değerinin 0.80'den, RMR ve RMSEA değerlerinin 0.10'dan düşük çıkması model veri uyumu için kabul edilebilir alt sınır olarak gösterilmektedir (Anderson ve Gerbing 1984; Marsh, Balla ve McDonald, 1988). Ayrıca ölçeğin dil geçerliliğine kanıt elde etmek için korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Aracın güvenilirliği ilişkin kanıt elde etmek için ise test- tekrar test korelasyon katsayısı ve iç tutarlılık güvenilirliği için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

Güvenirlilik

Evlilik Beklentisi Ölçeği'nin güvenilirlik çalışması iki ayrı yöntemle gerçekleştirilmiştir. Öncelikle ölçeğe ilişkin Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmış ve bu değer 0.93 olarak bulunmuştur. Bunun yanında ölçek 92 kişilik gruba 4 hafta arayla uygulanmış ve bu iki uygulama sonucunda grubun ölçeklerden aldıkları toplam puanlar arasındaki korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Test tekrar test güvenilirliği kapsamında elde edilen korelasyon katsayısı ($r=0.97$) ölçeğin test-tekrar test güvenilirliğinin oldukça iyi düzeyde olduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Yapı geçerliği

EBÖ'nin geçerlik çalışması kapsamında yapılan doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen standardize katsayılar, hata değerleri, Tablo 2'de verilmiştir. Ölçeği'nin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarının uyuma ilişkin istatistikleri Tablo.2' de verilmiştir.

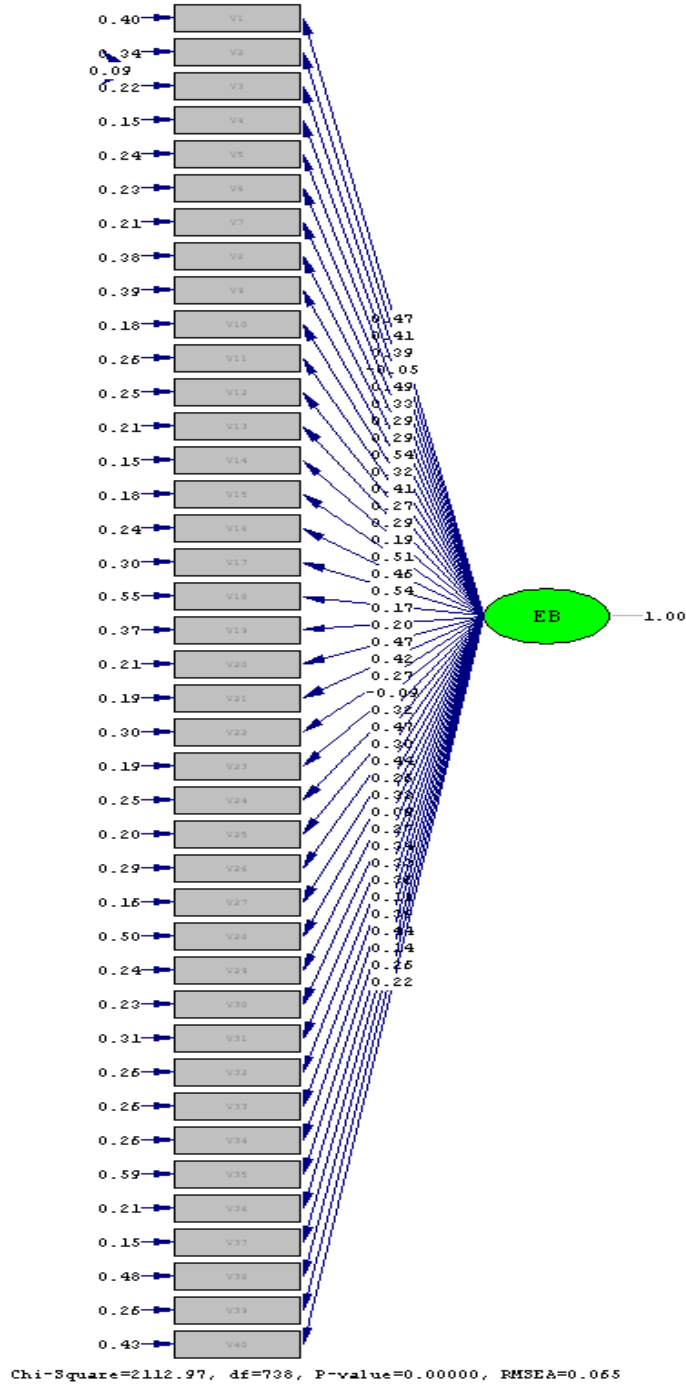
Tablo.1 Evlilik Beklentisi Ölçeği Uyum İyiliği Testlerine İlişkin Değerler

	Ki-kare	Df	CFI	NFI	GFI	AGFI	IFI	SRMR	RMSEA	%90 C.I. RMSEA
EBÖ	1859.19	738	0.96	0.94	0.81	0.80	0.96	0.057	0.065	0.062;0.068

Tablo1 incelendiğinde, EBÖ'ğine ilişkin kurulan yapısal modellerin doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen uyum indeksleri, modeller ve verileri arasında iyi düzeyde uyum olduğunu göstermektedir. İndeksler incelendiğinde ki kare değeri serbestlik derecesine bölüldüğünde $2.51(1859.19/738=2.51)$ değeri bulunmuştur. Bu değer model veri uyumunun iyi olduğunun bir göstergesidir. Aynı zamanda CFI, NFI ve IFI değeri 0.90'nın üzerindeyken AGFI ve GFI değerleri 0.80 düzeyinin altına düşmemiştir. Bu durumda model ve veri arasında yüksek düzeyde uyum olduğuna işaret etmektedir. Modele ilişkin hata indeksleri incelendiğinde modelin standartlaştırılmış hatalarına ilişkin model uyumun veren SRMR değerinin 0.8'den küçük çıkması modellerin veri uyumunun göstergesidir. EBÖ ölçeğinde RMSEA değerinin %90 olasılıkla 0.062 değerini kapsadığı görülmektedir. Bu durum model veri uyumunun yüksek

olduğuna işaret etmektedir (Hu ve Bentler, 1999). Ölçeğe ilişkin model veri uyumuna ilişkin değerlerin tamamı incelendiğinde, kurulan modelin veriyle orta yüksek düzey arasında uyum verdiği ve bu nedenle ölçeklerin yapı geçerliğine sahip olduğu söylenebilir. Ölçeği oluşturan maddelerin örtük değişkenini ölçebildiği kabul edilebilir.

Evlilik Beklentisi Ölçeği'nin geçerlik çalışması kapsamında yapılan doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen diyagram Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Evlilik Beklentisi Ölçeği Maddelerine Uygulanan Doğrulayıcı Faktör Analizi Diyagramı

Dil Geçerliliği

Araştırmada Evlilik Beklentisi Ölçeği'nin dil geçerliğini belirlemek amacıyla Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İngilizce öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinden 48 kişilik gruba ölçeğin orijinal formu ve Türkçeye uyarlanmış formu 3 hafta arayla uygulanmıştır. İki uygulama sonucunda elde edilen korelasyon katsayısı 0.98'dir. Elde edilen bu değer ölçeğin uyarlanmış formu ile orijinal formunun aynı yapıyı ölçtüğüne işaret etmektedir.

Tartışma/ Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmanın amacı, Jones ve Nelson (1996) tarafından geliştirilen "Evlilik Beklentisi Ölçeği" nin (EBÖ) geçerlik, güvenilirlik çalışmaları yapılarak Türkçeye uyarlamak ve geçerlik, güvenilirlik çalışması yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda EBÖ'nin geçerliği; yapı geçerliği ve dil geçerliği çalışmalarıyla belirlenmiştir. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin olarak ise iç tutarlılık ve test tekrar test güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliği çalışması kapsamında kanıt elde etmek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Bu analiz sonucunda yüksek düzeyde uyum iyiliği puanları elde edilmiştir. Aynı zamanda yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile ölçeğe ilişkin orijinal yapı Türk öğrencilerden elde edilen verilerle de doğrulanmıştır. Ölçeğe ilişkin dil geçerliği kapsamında yapılan çalışmada iki uygulama sonucunda elde edilen korelasyon katsayısı 0.98 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu değer ölçeğin uyarlanmış formu ile orijinal formunun aynı yapıyı ölçtüğüne işaret etmektedir.

Toplam 40 maddeden oluşan EBÖ'nin iç tutarlılık katsayısı 0.93 olarak bulunmuştur. Elde edilen değer ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca test tekrar test çalışması kapsamında elde edilen 0.97 korelasyon katsayısı ölçeğin güvenilir olduğunu bir diğer göstergesi olarak değerlendirilmiştir.

Diğer yandan bu araştırmada kız öğrencilerin EBÖ'den aldıkları ortalama puanların erkek öğrencilerin ortalama puanlarından istatistiksel olarak yüksek olmasına rağmen her iki grubun da EBÖ'den aldıkları ortalama puanlarının gerçekçi beklenti puan aralığında olduğunu göstermektedir. Yurtdışında yapılan araştırmalar kız öğrencilerin evliliğe yönelik beklentilerinin daha iyimser olduğunu ortaya koymaktadır (Alqashan ve Alkandari, 2010; Bruce, Flora ve Stacey, 2004; Willett, 2009). Araştırmadan elde edilen bu sonucun kültüre özgü cinsiyet rollerinden kaynaklanabileceği düşünülebilir.

Barich ve Bielby'e (1996) göre evlilik beklentisi bireylerin evlilik bağı içerisinde çift olarak kendilerini nasıl hayal ettikleridir. Beklentiler çoğunlukla çiftlerin evlilikle ilgili uygun gördükleri rolleri ve evliliğin nasıl yürüyeceğine dair inançlarını içermektedir (Grant, 2000). Bu beklentiler, evlilik ilişkisinin kalitesi ve doyumunun en önemli yordayıcılarından birisidir (Grant, 2000). Johnson'a (2009) göre evlilik ve evlilik öncesi danışmanlıkların merkezinde sağlıklı yakın ilişkiler ile gerçekçi beklentiler geliştirmek yer almaktadır. Özellikle köken ailesinde boşanmadan dolayı evlilikle ilgili olumsuz inançlar geliştiren bireylere evliliğe yönelik iyimserliği artıran çalışmalar gençlerin sağlıklı ilişkiler geliştirmelerine yardımcı olacaktır (Johnson, 2009). Türkiye' de evlilik öncesi eğitim ve psikolojik danışma alanında yapılan çalışmaların (Duran ve Hamamcı, 2010; Kalkan, 2002; Yalçın ve Erserver, 2015; Yılmaz ve Kalkan, 2010) yetersiz olduğu göz önüne alındığında konuyla ilgili yapılacak olan deneysel çalışmalarda evlilik beklentilerini değerlendirmek amacıyla kullanılacak bir ölçme aracının bulunması önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada Evlilik Beklentisi Ölçeği bazı psikometrik özellikleri açısından incelenmiş olup elde edilen bulgular aracın Türkiye'de yapılacak konu ile ilgili araştırmalarda geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Diğer yandan bu araştırmanın bazı sınırlılıkları vardır. Araştırma grubunda yer alan bireyler yalnızca Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde eğitim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Evlilik Beklentisi Ölçeği hem bekar hem evli bireylere uygulanabilen bir ölçektir. Bu nedenle ileride yapılacak çalışmalarda farklı bölgelerde yaşayan farklı yaş ve farklı medeni duruma sahip örneklem gruplarıyla yapılacak ileriki çalışmaların Evlilik Beklentisi Ölçeği'nin yapı geçerliğine desteklemesi açısından yararlı olacaktır.

Evlilik Beklentisi Ölçeği'nin (EBÖ) üniversite öğrencileri ile çalışan psikolojik danışmanlar ile evlilik ve aile danışmanlığı alanında çalışan uzmanlar tarafından kullanılabileceği düşünülmektedir. Özellikle evlilik öncesi danışma sürecinde, bireylerin evlilik beklentilerinin farkına varmaları ve evliliğe yönelik idealistik ve kötümser beklentilerinin belirleyerek bu beklentileri gerçekçi hale dönüştürmeleri konusunda yapılacak olan deneysel çalışmalara katkı sağlayabilir. Ayrıca ileride yapılacak çalışmalarda bireylerin gelmiş oldukları aile yapılarına, toplumsal cinsiyet rollerine, ilişki inançlarına, bilişsel şemalarına ve evlilik sürelerine göre evlilik beklentilerinin incelenmesi önerilebilir.

Kaynaklar

- Alqashan H., & Alkandari H. (2010). Attitudes of Kuwaiti young adults toward marriage and divorce: Comparative study between young adults from intact and divorced families. *Journal of Human Sciences*, 45,1-21.
- Amato, P. R. (2000). The consequences of divorce for adults and children. *Journal of Marriages and the Family*, 62, 1269-1287.
- Amato, P. R., & Cheadle, J. (2005). The long reach of divorce: Divorce and child well- being across three generations. *Journal of Marriage and Family*, 67, 191-206.
- Anderson, J. C. & Gerbing, D. W. (1984). The effect of sampling error on convergence, improper solutions and goodness-of-fit indices for maximum likelihood confirmatory factor analysis. *Psychometrika*, 49, 155-173
- Bacanlı, H. (2001). Eş seçimi tercihleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (15), 7-16.
- Barich, R. R., & Bielby, D. D. (1996). Rethinking marriage: Change and stability in expectations, 1967-1994. *Journal of Family Issues*, 17 (2), 139-169.
- Bramlett, M. D., & Mosher, W. D. (2001). First marriage dissolution, divorce and remarriage: United States. *Advance data from vital and health statistics*, no. 323, Hyattsville, MD: National Center for Health Statistics.
- Bruce, M., Flora, R., & Stacey, C. (2004). Divorce as it influences the intimate relationships of college students. *Journal for the Human Sciences*, 3, 1-14.
- Boyer-Pennington, M. (2001). Student's expectations and optimism toward marriage as a function of parental divorce. *Journal of Divorce and Remarriage*, 34, 71-87.
- Bugay, A ve Tezer, E.(2008).Üniversite öğrencilerinin evlenecekleri eşlerde aradıkları özellikler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 36-40.
- Ceylan, F. G. (1994). *Üniversite öğrencilerinin eş seçimindeki tercih ve beklentileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*: L. Erlbaum Associates.
- Çelen, M. (2011). *Türkiye'de boşanma olgusu ve boşanma çeşitleri*. Ulusal Aile Sempozyumu-Sebepler ve Sonuçlarıyla Boşanma Olgusu Sempozyumu. Yuva Kurma ve Aileyi Koruma Derneği. Adana.
- Duran, Ş. ve Hamamcı Z. (2010). Evlilik öncesi ilişki geliştirme programının romantik ilişkiler yaşayan üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve çatışma iletişim tarzları üzerine etkisinin incelenmesi. *Aile ve Toplum: Eğitim, Kültür ve Araştırma Dergisi*, 6 (23), 87-99.
- Durmazkul, A. (1991). *Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinin eş seçme tercihleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ekşi B. (2005). Evliliğe hazırlık aşamasındaki karı-koca adaylarının evlilik ve anne-baba olma üzerine düşünceleri. *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*, 2 (8), 75-84.
- Epstein, N., & Eidelson, R. J. (1982). Unrealistic beliefs of clinical couples: Their relationship to expectations, goals, and satisfaction. *American Journal of Family Therapy*, 9, 13-22.
- Hawkins, A. J., Carroll, J. S., Doherty, W. J., & Willoughby, B. (2004). A comprehensive framework for marriage education. *Family Relations*, 53, 547-558.

- Hu, L T., & Bentler, P. M. (1999). Cut-off criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- Gardiner, S. P., Geise, K., & Parrott, S. M. (2004). Evaluations of the connections: Relationships and marriage curriculum. *Family Relations*, 53, 521-527.
- Gassanov, M., Nicholson, L., & Koch-Turner, A. (2008). Expectations to marry among American youth: The effects of unwed fertility, economic activity, and cohabitation. *Youth & Society*, 40 (2), 265-288.
- Grant, J. (2000). Women managers and the gendered construction of personal relationships. *Journal of Family Issues*, 21 (8), 963-985.
- Johnson, V. (2009). *The effects of intimate relationships education on relationship optimism and attitudes towards marriage*. Unpublished doctoral thesis, University of Montana, Missoula, USA
- Jones, G. D., & Nelson, E. S. (1996). Expectations of marriage among college students from intact and non-intact homes. *Journal of Divorce and Remarriage*, 26, 171-189.
- Jöreskog, K.G. & Sörbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language*, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Kaufman, G. (2005). Gender role attitudes and college students' work and family expectations. *Gender Issues*, 22(2), 58-71.
- Keklik, İ. (2011). Türk üniversite öğrencilerinin eş seçme tercihleri. *Eurasian Journal Educational Research*, 44.
- Larsen, M.H., Harding, H.G., & Klein, M.P. (2011). Will I divorce or have a happy marriage? Differences in comparative optimism and estimation of personal chances among U.S college students. *Basic and Applied Social Psychology*, 33 (2), 157-166.
- Larson, J. H. (1988). The marriage quiz: College students' beliefs in selected myths about marriage. *Family Relations*, 37, 3-11.
- Larson, J. H., Benson, M. J., Wilson, S. M., & Medora, N. (1998). Family of origin influences on marital attitudes and readiness for marriage in late adolescents. *Journal of Family Issues*, 19, 750-768.
- Markland, S. R., & Nelson, E. S. (1993) The relationship between familial conflict and the identity of young adults. *Journal of Divorce and Remarriage*, 20, 193-209.
- Marsh, H. W., Balla, J. R. & McDonald, R. P. (1988). Gogness-of-fit indexes in confirmatory factor analysis: The effect of sample size. *Psychological Bulletin*, 103, 391-410.
- Marsh, H. W. & Hocevar, D. (1988). A new more powerful approach to multitrait-multimethod analyses: application of second-order confirmatory factor analysis. *Journal of Applied Psychology*, 73, 107-117.
- McNulty, J. K., & Karney, B. R. (2002). Expectancy confirmation in appraisals of marital interactions. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28, 764- 775.
- Ondaş, B. (2007). *Üniversite öğrencilerinin evlilik ve eş seçimi ile ilgili görüşlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özguven, İ.E. (2001). *Kişiler Arası İletişim. Ailede İletişim ve Yaşam*. Ankara: PDREM Yayınları. 18-34.
- Park, S. S. (2012). *The development of marital attitudes and expectations scale..* Unpublished master's thesis, Colorado State University, Colorado, USA.
- Plotnick, R. (2007). Adolescent expectations and desires about marriage and parenthood. *Journal of Adolescence*, 30(6), 943-963.
- Popenoe, D., & Whitehead, B. D. (2004). *The state of our unions, 2004*. Piscataway, NJ: The National Marriage Project.
- Riggio, H., & Weiser, D. (2008). Attitudes toward marriage: Embeddedness and outcomes in personal relationships. *Personal Relationships*, 15 (1), 123-140.
- Segrin, C., & Nabi, R. L. (2002). Does television viewing cultivate unrealistic expectations about marriage? *Journal of Communication*, 52 (2), 247-263.

- Sharp, E., & Gannong, L.H. (2000). Raising awareness about marital expectations: Are unrealistic beliefs changed by integrative teaching? *Family Relations*, 49 (1), 71-76.
- Teachman, J. D., Tedrow, L. M., & Crowder, K. D. (2000). The changing demography of America's families. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 1234-1246.
- Türkiye İstatistik Kurumu.(2012). Boşanma Oranları. 2 Mayıs 2012 tarihinde www.tuik.gov.tr adresinden erişilmiştir.
- U.S. Bureau of the Census. (2001). *Number, timing, and duration of marriage and divorces*. Current Population Reports (Series P70-80). Washington, DC: U.S. Government Printing Office.
- Waite, L. J., & Gallagher, M. (2000). *The case for marriage: Why married people are happier, healthier, and better off financially*. New York: Doubleday
- Wallerstein, J. S. (1987). Children of divorce: Report of a ten year follow-up of early latency age children. *American Journal of Orthopsychiatry*, 57, 199-211.
- Willett, J, M.(2009). *Exploring the mechanisms of connection between offspring's perception of interparental conflict and their current relationship functioning*. Unpublished master's thesis, The University of the Tennessee, Knoxville, USA.
- Wilson, R. F. (2005). Evaluating marriage: Does marriage matter to the nurturing of children? *San Diego Law Review*, 42, 848-881.
- Yalçın, İ. ve Ersever, O. (2015). İlişki geliştirme programının üniversite öğrencilerinin ilişki doyumu düzeylerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (2), 185-201.
- Yıldırım, İ. (2007). Üniversite öğrencilerinin eş seçme kriterleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (27), 15-30.
- Yılmaz, T., & Kalkan, M. (2010) The effects of the premarital relationship enrichment program on the relationship satisfaction of couples", *Educational Sciences: Theory & Practices*, 10 (3), 1893-1920.

Extended Abstract

Introduction

Marriage is one of the most important events in human life. Also, one of the most significant targets in people's lives is to attain a happy marriage (Waite & Gallagher, 2000). 84 percent of women and men marry for once during their lifetimes (Popenoe & Whitehead, 2004). The increase in divorce rates is remarkable especially in western countries and in Turkey, though (Çelen, 2011). Larson (1988), states that the reason for this increase in divorce rates is the dissatisfaction of individuals in their marriages and that this dissatisfaction stems from unreal expectations. Individuals have several expectations from their partners such as friendship, parentage and sexual partnership. Together with this, there are pessimistic, idealistic and realistic expectations related to harmony, equity and sincerity extents of marriage (Jones & Nelson, 1996). Studies also show that there are many factors which influence the choice to get married, such as family structure (Boyer & Pennington, 2001; Jones & Nelson,1996; Larsen, Harding& Klein, 2011) gender (Bruce, Flora & Stacey, 2004; Jones & Nelson, 1996; Larsen, Harding & Klein, 2011; Willett, 2009 Jones & Nelson, 1996; Larson, Benson, Wilson & Medora, 1998.) and age (Park,2012). Age has significant influence on one's expectation to marry. Most adolescents expect to marry in the future and older adolescents' expectations to get married increase by age (Gassanov, Nicholson & Koch-Turner, 2008). As young adults enter emerging adulthood, they form new norms regarding coupling behavior (Willoughby & Carroll, 2010). Emerging adults see marriage as a highly valued and anticipated life goal (Kaufman, 2005). Recent studies show that on average, emerging adults identify 25 as the ideal age for marriage (Plotnick, 2007). When the studies done among Turkey college students; it is observed that research subjects were generally comprised of personality traits (Bacanlı, 2001; Bugay & Tezer, 2008; Ekşi, 2005; Kekik, 2011; Özgüven, 2001; Yıldırım, 2007) , physical properties (Bacanlı, 2001; Bugay & Tezer, 2008; Keklik, 2011), moral values (Ondas, 2007) religious

beliefs (Durmazkul, 1991; Özgüven, 2001), marriage age (Ceylan, 1994; Ondas, 2007), and by whom the spouses are selected (Ceylan, 1994; Ondas, 2007, Özgüven, 2001). There are no studies conducted in Turkey have been encountered on the subject of expectations of young students of marriage. At the same time, the foreign studies conducted on marriage and pre-marriage consultation and beliefs in relations is observed to research about the unrealistic expectation of marriage among the young adults. It is clearly important to gain a measuring scale for the Turkish literature due to the lack of the scale about the research on marital expectations. The purpose of this study is to adapt the “Marital Expectation Scale” developed by Jones and Nelson (1998) into Turkish and to have a measuring instrument that is to be used in the studies on the same issue in Turkey after having completed the validity and reliability requirements.

Method

The participants of the study consist of a total of 440 students who attended different departments of Buca Faculty of Education at Dokuz Eylul University in the academic year of 2012-2013. Confirmatory factor analysis (CFA) has been applied in order to prove the construct validity of the scale. Moreover, the original and the Turkish version of the form have been applied in order to prove the language validity of the scale. The correlation coefficient of the two applications has been calculated. Cronbach Alfa coefficient for the internal consistency and test-retest correlation coefficient have been calculated in order to prove the reliability of the instrument. The program of Lisrel 8.71 (Jöröskog & Sörbom, 2004) has been used for confirmatory factor analysis.

Result and Discussion

Goodness of fit points at a high level has been observed after the confirmatory factor analysis (CFA). Confirmatory factor analysis carried out at the same time with the original structure of the scale has been verified with the data gathered from the Turkish students. The coefficient has been determined as 0.98 after the two applications in the study concerning the language validity. This situation points that the scale measures the same structure both by the adapted form and the original form. The internal consistency of MES which consists of 40 items at total has been found as 0.93. This finding shows that the scale has a high level of internal consistency. Thus, the 0.97 correlation coefficient obtained in test-retest study is considered to be another indicator of the scale’s reliability.

Some psychometric features of the MES have been analyzed in this study and the findings have shown that the instrument can be used in the further studies to be carried out in Turkey. As a contrast, this study has some limites. The students who are in the sampling are only from the Faculty of Education in Dokuz Eylul University. Preferring sampling groups from different cities may provide more information regarding MES for the following studies to be carried out in future. On the other hand, various investigations can be performed by analyzing the MES’s relationships with the instruments that are thought to measure the similar/different constructions. Marital Expectation Scale is a scale that can be applied for both married and single individuals. Therefore, preferring sampling groups from various marital status and age in the studies that will be carried out in the future. Thus the different cities will give the opportunity to get more information about the psychometric features of the MES.

Marital Expectation Scale can be used by the psychological counselors and people who work in the fields of family and marital counseling. This can contribute to the individuals’ realization of marital expectations and to the experimental studies on the subject of marital expectation by determining the realistic and pessimistic expectations concerning marriage especially in the counseling period before marriage. It is suggested for the studies to be carried out in the future that the marital expectations of individuals are analyzed according to their family background, social gender roles, relation-beliefs, and cognitive scheme and marriage periods.